

Πολιτισμός της Αιγύπτου

Πολιτισμός στην αρχαία Αίγυπτο

Θρησκεία

Γραφή

Γράμματα

Επιστήμες

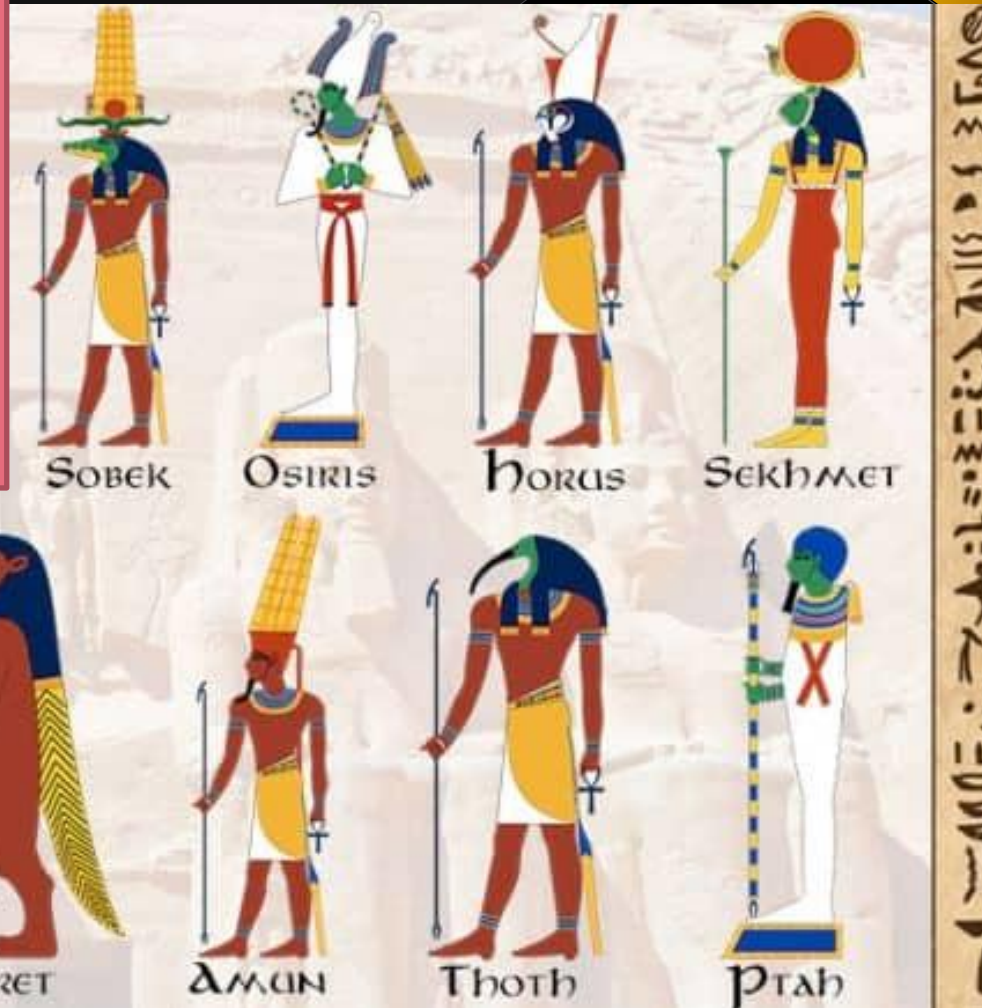

Τέχνες

Θρησκεία

- Αρχικά κάθε πόλη είχε δικό της θεό-προστάτη

Πολυθεΐα σε όλες τις περιόδους της αιγυπτιακής ιστορίας.

Θεοί

- Οι θεοί με ανθρώπινο σώμα, κεφάλι ζώου.
- Θεοί: Ρα (Ήλιος). Εκπρόσωπος του στη γη ο Φαραώ. Άλλοι θεοί: Όσιρις, Ίσις, Ωρος

Ρα

Όσιρις

Θεοί

- Οι θεοί με ανθρώπινο σώμα, κεφάλι ζώου.
- Θεοί: Ρα (Ήλιος). Εκπρόσωπος του στη γη ο Φαραώ. Άλλοι θεοί: Όσιρις, Ίσις, Ωρος

Ίσις

Άμμων

Ωρος

Η «ανταρσία» του Ακενατών

- Ο φαραώ Ακενατών , τον 14^ο αι. π.Χ. προσπάθησε ανεπιτυχώς να εξαλείψει την πολυθεΐα
- Στράφηκε εναντίον των ιερέων και της λατρείας του Άμμωνος (προστάτη της Θήβας)
- Προσπάθησε να επιβάλει τον Ρα (Ήλιο) ως μοναδικό θεό (μονοθεϊσμός)
- Το ιερατείο αντέδρασε- η προσπάθειά του απέτυχε

Η πίστη στη μετά θάνατον ζωή

- ◉ Η ζωή ήταν κοπιαστική και ταραχώδης.
- ◉ Γι' αυτό οι Αιγύπτιοι είχαν **Πίστη στη ζωή μετά τον θάνατο** (αν το σώμα δεν καταστρεφόταν).

Η πίστη στη μετὰ θάνατον ζωή

- Γι' αυτόν τον λόγο: (α) ταρρίχευαν τους νεκρούς (μούμιες)

Η πίστη στη μετά θάνατον ζωή

- Γι' αυτόν τον λόγο:
- **(β)** τους έθαβαν σε ταφικά μνημεία μαζί με όλα τα σκεύη που τους ήταν απαραίτητα για τη μεταθανάτια ζωή (στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα τα μνημεία αυτά ήταν μεγαλοπρεπή με πολύτιμα σκεύη και στολισμό νεκρών).

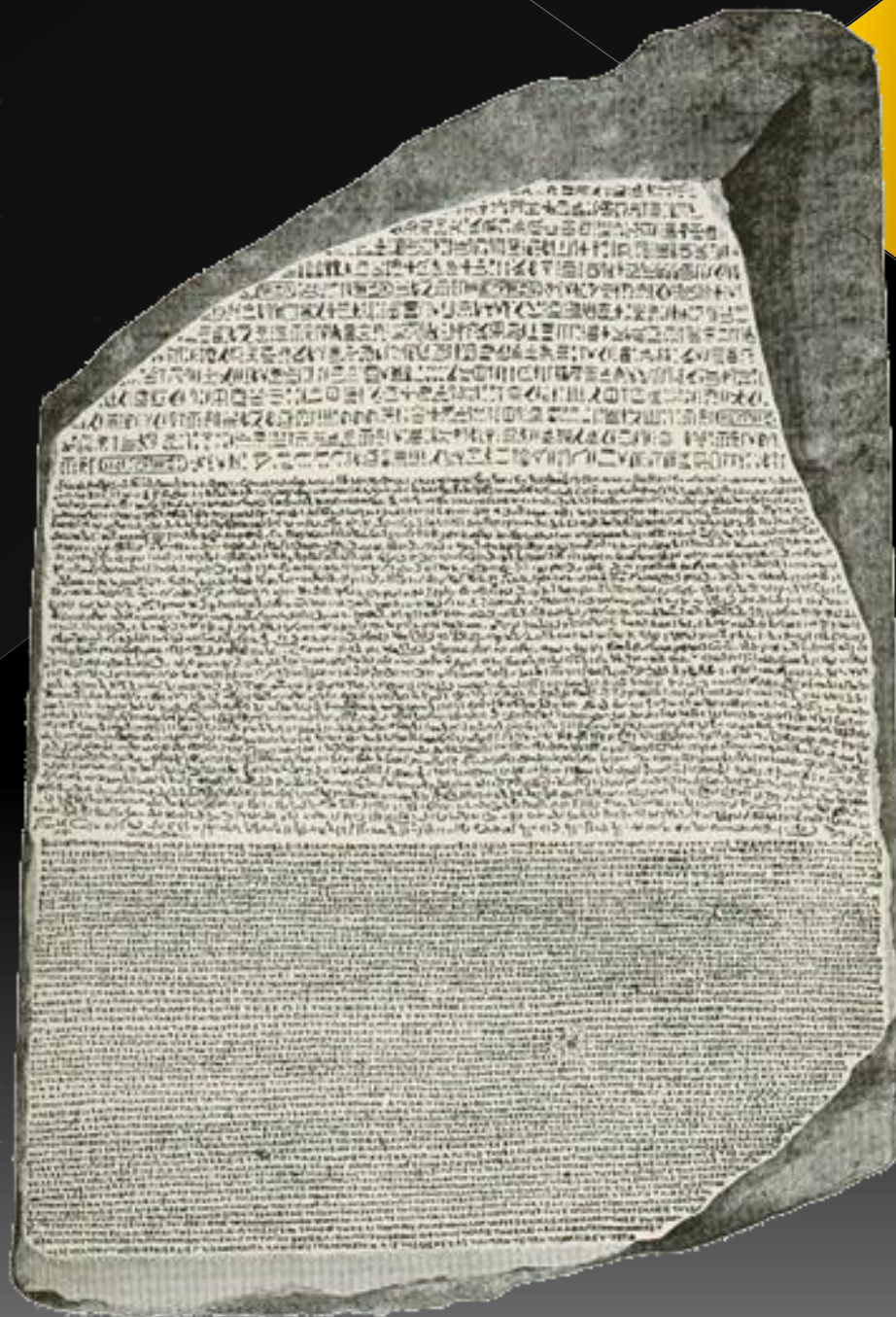
Γραφή

Ιερογλυφική γραφή

Χρησιμοποιείται από την 4^η χιλιετία

Αποκρυπτογραφήθηκε το 1822 από τον γάλλο

J. Champollion που «διάβασε»
μια τρίγωνση επιγραφή (στήλη
της Ροζέτας)

Η στήλη της Ροζέτας

- Βρέθηκε στην ομώνυμη πόλη
- Ήταν γραμμένη σε ιερογλυφικά, απλοποιημένα ιερογλυφικά της ελληνιστικής περιόδου και ελληνικά
- Το κείμενο ήταν ένας ύμνος στον βασιλιά Πτολεμαίο Ε της Αιγύπτου (τέλη 3^{ου}-αρχές 2^{ου} αι. π.Χ.)

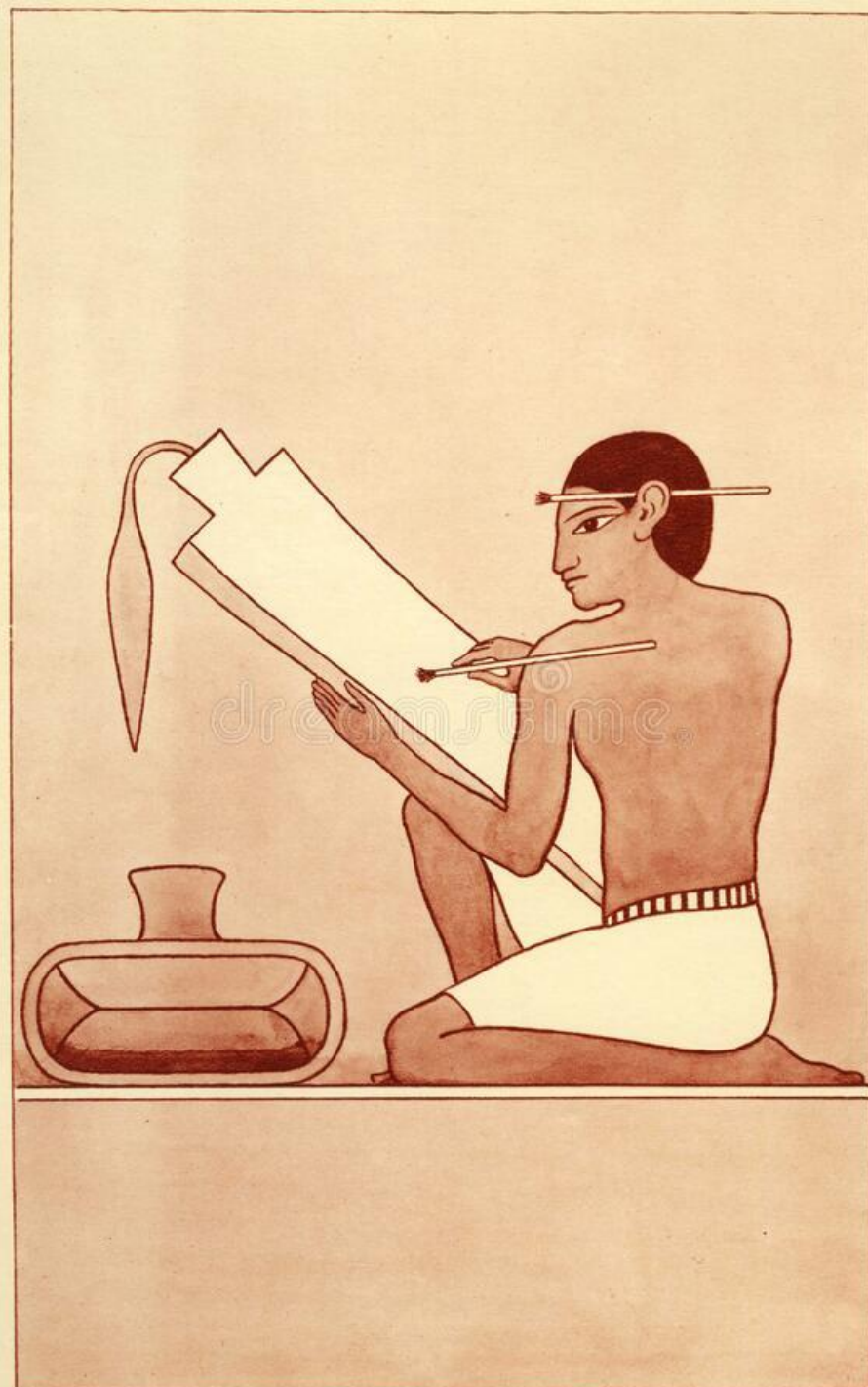
Τι σημαίνει η γραφή για έναν πολιτισμό;

- Δηλώνει το πολιτιστικό επίπεδο ενός λαού
- Μας προσφέρει γραπτές μαρτυρίες και τεκμήρια για τη μελέτη της εποχής

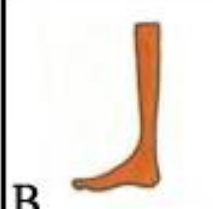
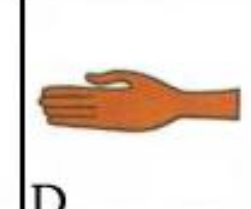
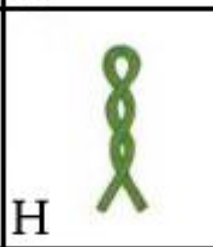
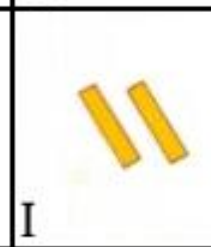
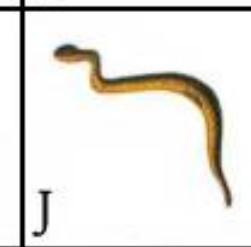
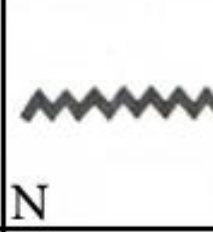
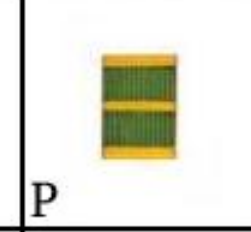
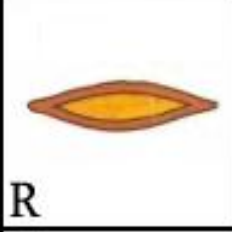
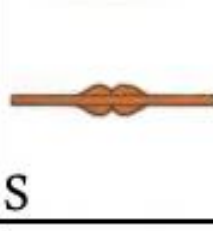
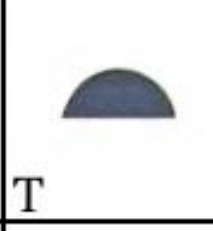
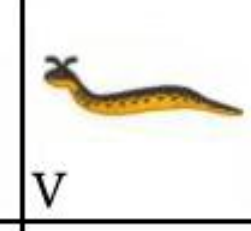
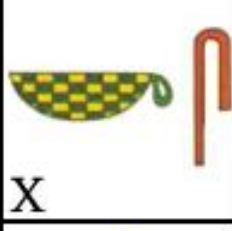
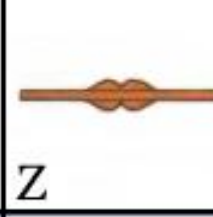
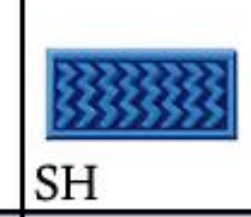
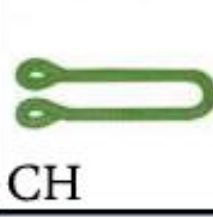

Οι γραφείς

- Δυσκολία στην εκμάθηση και απόδοση των ιερογλυφικών. Προϋπέθετε εξειδίκευση, συνεχή ενασχόληση:
- **Οι γραφείς** ήταν αυτοί που γνώριζαν να γράφουν ιερογλυφικά.
- -Κάθε πολίτης μπορούσε να εκπαιδευτεί να γίνει γραφέας.
- - Οι γραφείς γίνονταν δημόσιοι υπάλληλοι και είχαν κύρος.
- Τι έκαναν οι γραφείς: (α) έγραφαν σε παπύρους για τα έργα και τη δράση των Φαραώ
- (β) Καθοδηγούσαν τεχνίτες να χαράζουν ανάγλυφα ιερογλυφικά σε τοίχους μνημείων

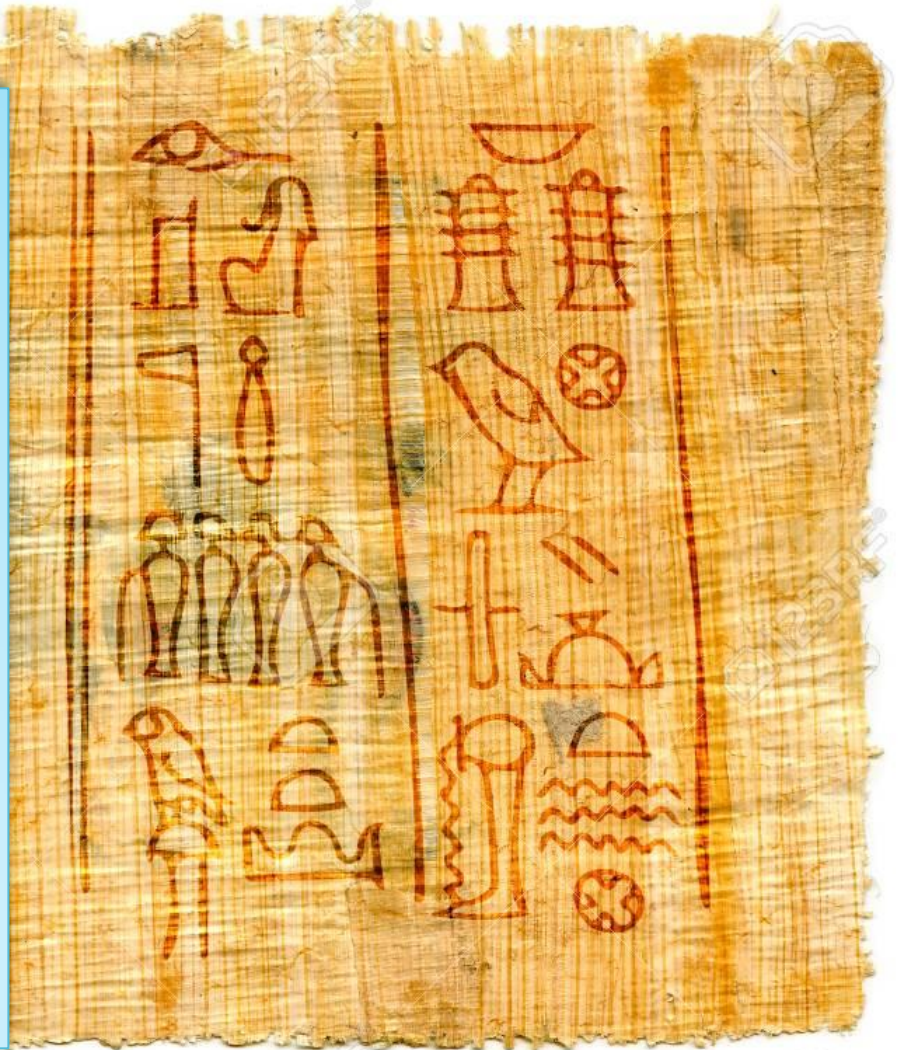

ιερογλυφικά

A 	B 	C 	D 	E 	F
G 	H 	I 	J 	K 	L
M 	N 	O 	P 	Q 	R
S 	T 	U 	V 	W 	X
Y 	Z 	KH 	SH 	CH 	MS
NH 	HPR 	[HOUSE] 	[MAN] 	[WOMAN] 	[GOD]

Τα γραπτά κείμενα

- τα πιο πολλά κείμενα που σώζονται αναφέρονται στη δράση των Φαραώ
- ελάχιστα λογοτεχνικά κείμενα (λίγοι ήξεραν τη γραφή για να τα γράψουν)
- σώζονται: θρησκευτικά, λυρικά ποιήματα, λαϊκές διηγήσεις

Ένα αρχαίο ποίημα αγγυπιλικό

Had I unknown phrases

Sayings that are strange

Novel, untried words

Free of repetition

Not transmitted sayings

Spoken by the ancestors.

I wring out my body for what it holds,

Sifting through all my words;

For what has been said is just repetition,

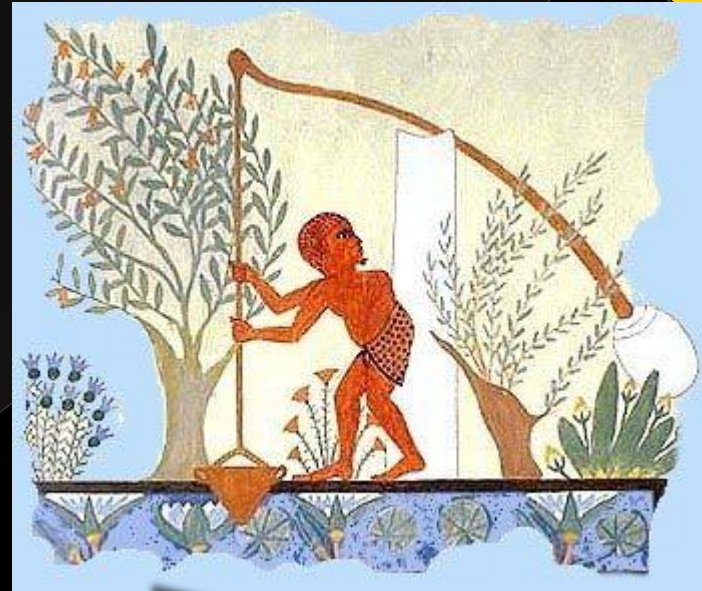
What has been said has been said . . .

*The Complaints of Khakheperre-seneb, Ancient Egyptian poem
(Middle Kingdom, nineteenth century BC)*

Επιστήμες

Η ανάγκη γεννά την απορία
Και η απορία γεννά τη γνώση/

ΟΙ επιστήμες αναπτύσσονται
στην προσπάθεια του ανθρώπου
να καλύψει ανάγκες του

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ
/ΦΥΣΙΚΗ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
ΚΑΙ
ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

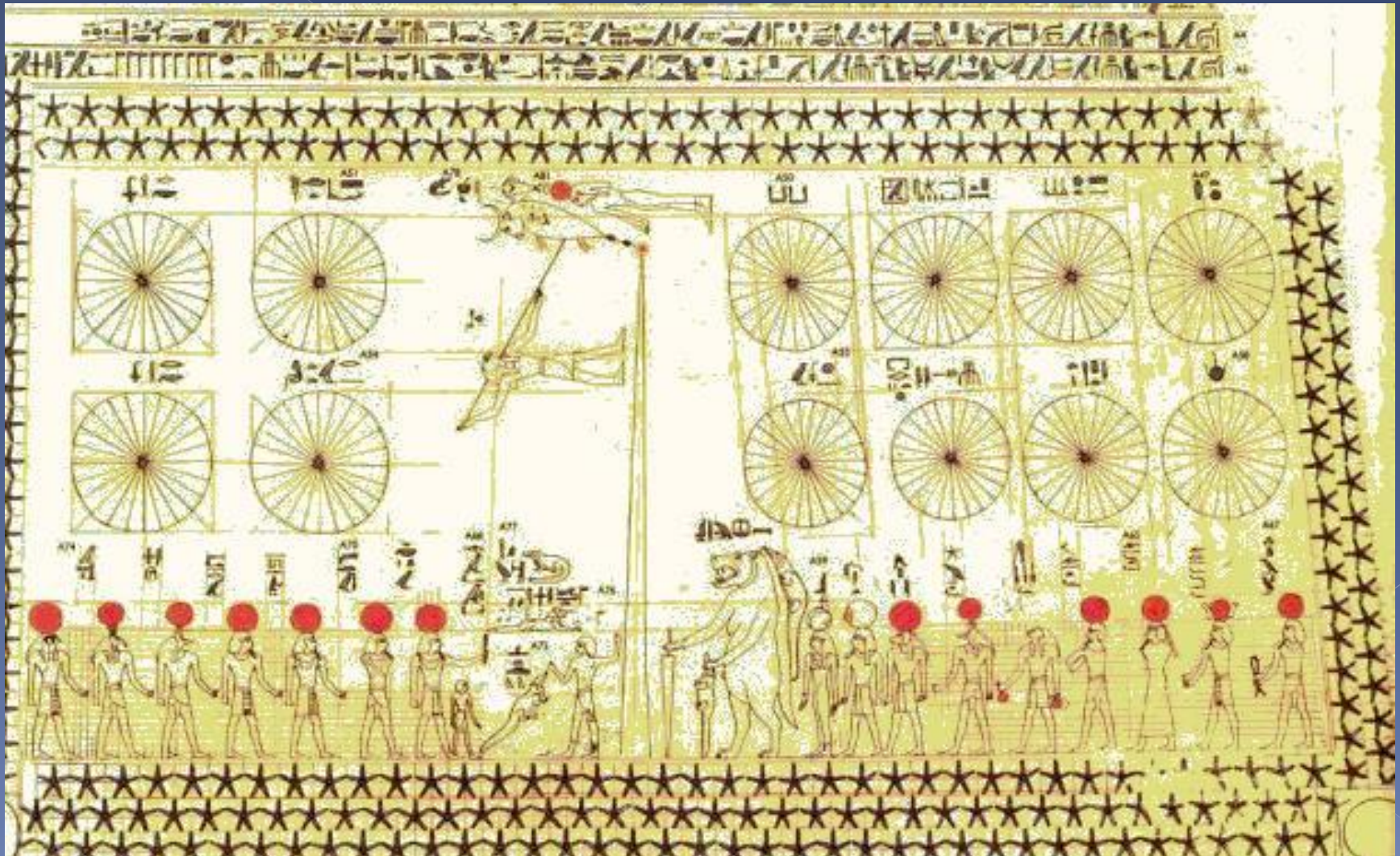
ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ
ΑΝΑΤΟΜΙΑ

Αστρονομία - Φυσική

- Η ανάγκη:
παρακολούθηση των
πλημμυρών του Νείλου,
μέσα από την κίνηση των
άστρων
- Η επιστήμη: Εμπειρικές
αστρολογικές γνώσεις
 - > Ημερολόγιο: 365 μέρες,
χωρισμός σε μήνες και
εβδομάδες
 - > Υπολογισμός της ώρας με
βάση την αστρική σκιά

Ένα ημερολόγιο... αιγυπτιακό

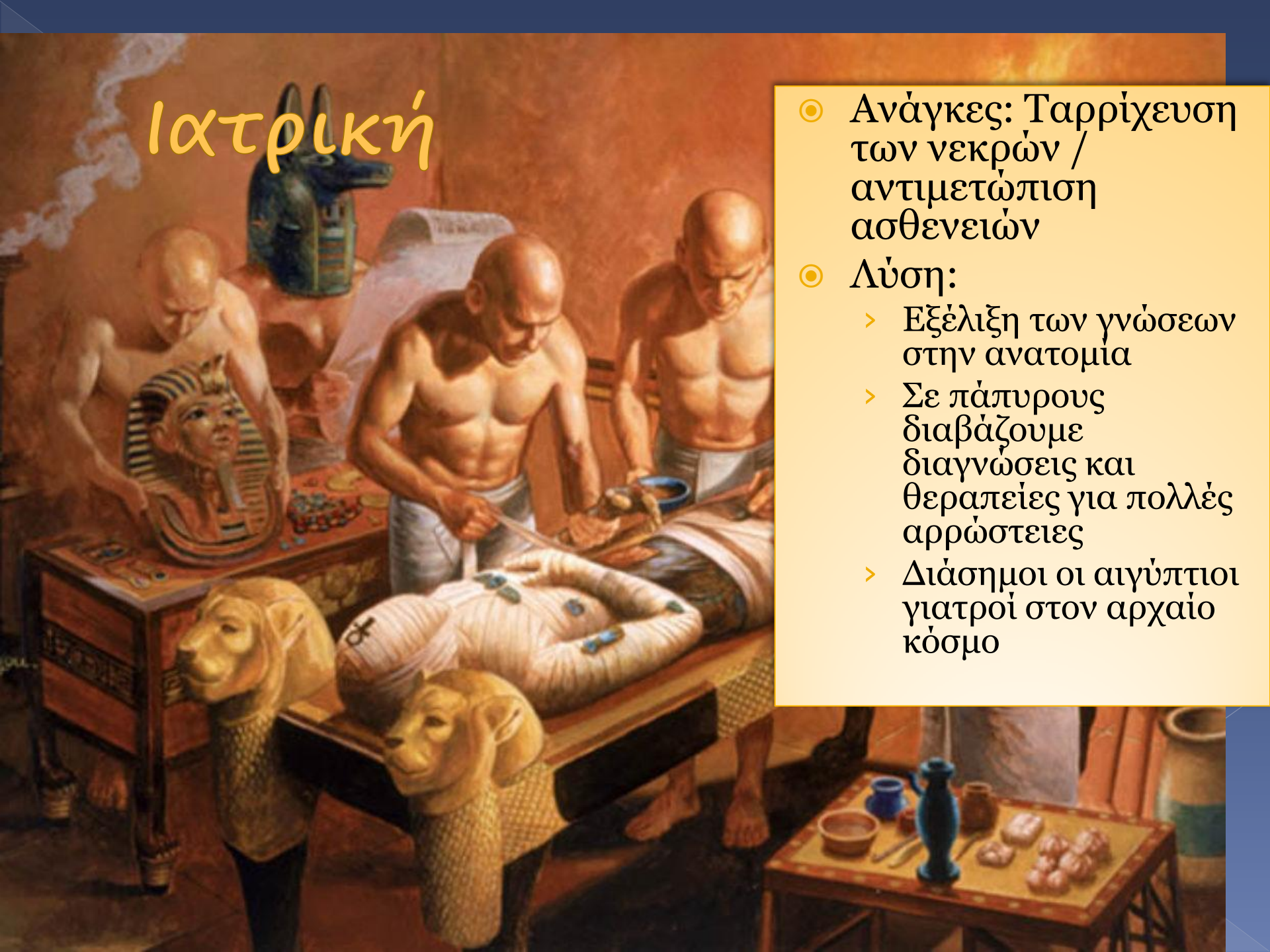
Μαθηματικά - Γεωμετρία

- Ανάγκες: μέτρηση εκτάσεων που χάνονταν στις πλημμύρες / κατασκευή πυραμίδων
- Λύση: Ανάπτυξη της πρακτικής γεωμετρίας και εξελιγμένες μαθηματικές γνώσεις

I	1
∩	10
ϩ	100
⌒	1000
⌒	10,000
⌒	100,000
⌒	1,000,000

Ιατρική

- Ανάγκες: Ταρρίχευση των νεκρών / αντιμετώπιση ασθενειών
- Λύση:
 - Εξέλιξη των γνώσεων στην ανατομία
 - Σε πάπυρους διαβάζουμε διαγνώσεις και θεραπείες για πολλές αρρώστειες
 - Διάσημοι οι αιγύπτιοι γιατροί στον αρχαίο κόσμο

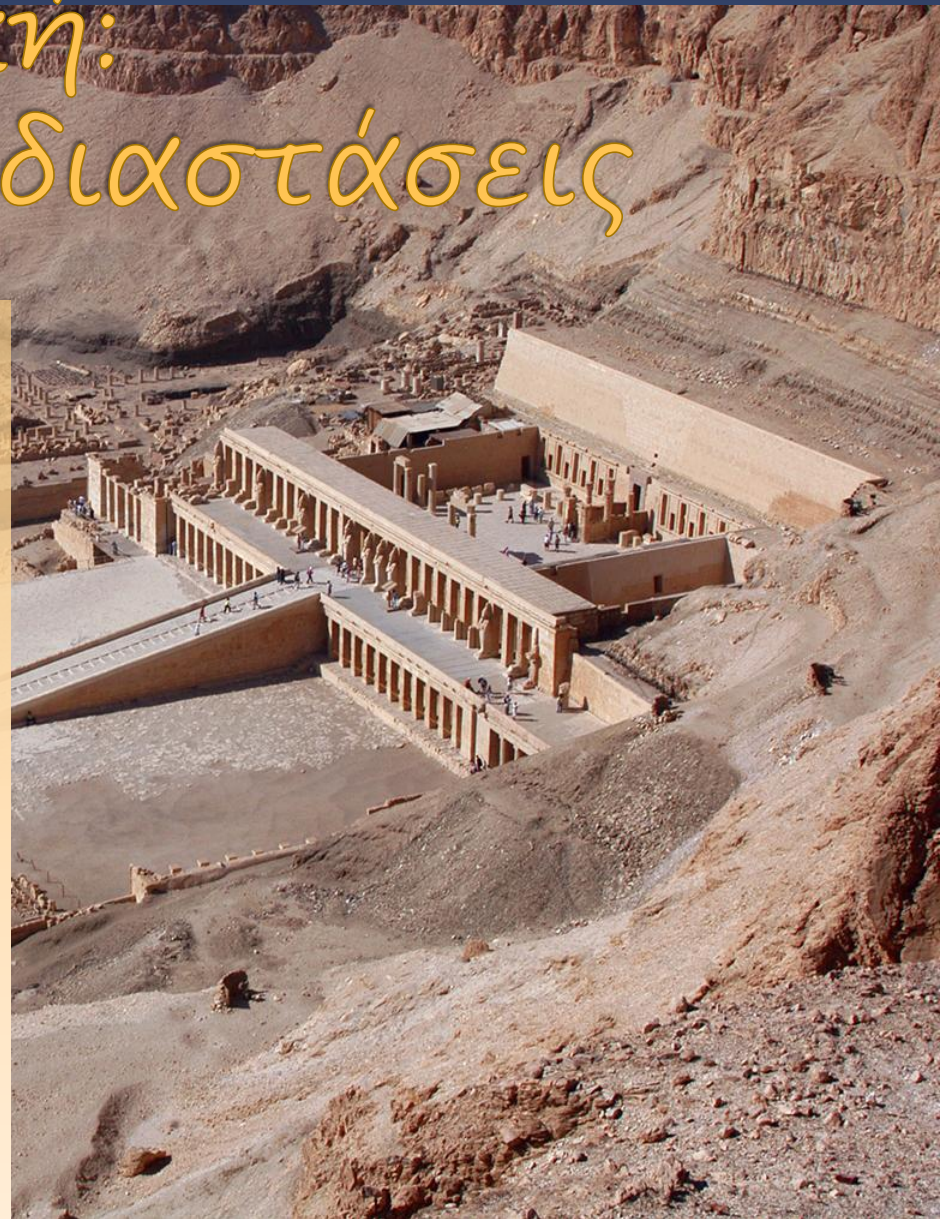
Τέχνες

- Όλες οι τέχνες στην υπηρεσία των Φαραώ
στόχος να προβληθεί η ζωή και η δράση των Φαραώ
 - > Αρχιτεκτονική
 - > Γλυπτική
 - > Ζωγραφική

Αρχιτεκτονική: Μνημειακές διαστάσεις

- Κτίσματα επιβλητικά, μνημειακού χαρακτήρα, με τεράστιο όγκο
- Ανάγκη των ηγεμόνων να επιβληθούν μέσω των έργων τους
- Γίνονται επιβλητικότερα στις αχανείς εκτάσεις της Αιγύπτου

Πυραμίδες

Πυραμίδα του
Χέοπος,
Νεκρόπολη Γκίζα

Πυραμίδες

Πυραμίδα του
Μυκερίνου,
Νεκρόπολη Γκίζα

Πυραμίδες

Πυραμίδα του
Χεφρήνου και
Σφιγξ, Νεκρόπολη
Γκίζα

Ναός του Λούξορ

Οι κίονες
στηρίζουν
περιστύλια και
υπόστυλες
αίθουσες

Ναός του Καρνάκ

Οι κίονες
στηρίζουν
περιστύλια και
υπόστυλες
αίθουσες

Ζωγραφική

- Οι επιφάνειες ναών – νεκρικών θαλάμων ήταν γεμάτες ζωγραφικά ή ανάγλυφα έργα που απεικόνιζαν
 - Τη δράση των Φαραώ
 - Στιγμές της καθημερινής ζωής

Γλυπτική

- Μεγάλων διαστάσεων αγάλματα στα ταφικά μνημεία
- Μικρότερα αγάλματα (ξύλο, πέτρα)

Μικροτεχνία

- Υλικά: μέταλλα, πολύτιμοι ή ημιπολύτιμοι λίθοι

